

Niet de theologie is regel voor geloof en leven, ook niet voor het wetenschappelijk leven, maar alleen de Schrift en de belijdenis, welke op haar gegrond is.

Geen wetenschappelijk man mag daarom naar een theologie worden beoordeeld, doch slechts naar Schrift en dogma.

Deze beide, Schrift en dogma, zullen zijn wetenschap beheerschen.

Maar onderling vormen de wetenschappen een republiek.

Wat hen saamsnoeren moet is de band der beginselen, welke besloten liggen in de Schrift.

Daaruit volgt echter ook, dat ze onderzijds niet los naast elkander staan.

Ze hebben elkander noodig.

Bij geloovige beoefening kan geen litterator, jurist, natuurfilosoof of medicus de theologie links laten liggen.

Immers, moeten de andere wetenschappen telkens naar de Schrift terug, zoo zullen zij kwalijk de hulp der theologie kunnen ontberen.

Het zou — om eens een voorbeeld te laten spreken — al heel onwetenschappelijk zijn, wanneer zij bij hun onderzoek van de Schrift zich tevreden stelden met de Statenvertaling, die, hoe uitnemend ook, haar gebreken heeft.

Den oorspronkelijken tekst kunnen de meeste beoefenaars der andere wetenschappen niet benaderen. Vooral niet, nu het Grieksch voor enkele fakulteiten fakultatief is gesteld. En het Hebreuwsch ligt vanzelf buiten het bereik van de meeste niet-theologen.

Zij zullen voor de kennis van de Schrift uitteraard de theologie moeten raadplegen.

Want al weten zij den letterlijken zin van een tekst, daarmee zijn zij er nog niet. De eene tekst moet in samenhang met heel de Schrift worden verklaard.

Dat opzichzelf vormt een omvangrijken arbeid, die van een jurist, mathematicus of medicus niet kan worden gevergd. De meesten zouden het daarin niet verder brengen tot dilettantisme.

Het eenvoudigst is het weer bij de theologie aan te kloppen.

Ook met het denken over de Schriftopenbaring door de kerk aller eeuwen dient rekening gehouden. Schriftuitlegging is niet het werk van één theoloog, maar van de theologie van alle tijden. En waar de vrucht van dat denken over de Schriftopenbaring is nedergelegd in de dogmatiek, daar verdient het niet slechts aanbeveling, doch is het ook eisch voor iederen geloovigen beoefenaar der wetenschap, dat hij ernstig kennis neme van de dogmatiek.

Het is geen onberedeneerde voorliefde voor het vak, dat door schrijver dezes wordt gedoceerd, die hem zulk een stelling poneeren doet.

Maar een logisch gevolg van het Gereformeerde standpunt.

De historie levert het bewijs, dat, zoodra de andere wetenschappen geen voeling houden met de theologie en inzonderheid met de dogmatiek, zij binnen een minimum van tijd een prooi worden van het humanisme.

Daarom herhalen wij: het is meer dan gewenscht, dat iedere beoefenaar der Gereformeerde, der Calvinistische wetenschap grondige studie make van de Gereformeerde dogmatiek.

Dat houdt echter geen vernedering in voor de andere wetenschappen.

Nog veel minder knechting.

Want ook de theologie zelf kan zonder de hulp van de andere wetenschappen niet bestaan.

De exegese kan niet beoefend worden, wanneer de theologie niet de hulp der litteratoren inroept voor de kennis der Semitische talen en van het Grieksch.

De kerkgeschiedenis is gekortwiek, zoo zij de algemeene geschiedenis negeert.

De theologie als wetenschap is onbestaanbaar, wanneer zij geen formeel gebruik maakt van de filosofie.

Zoo zouden we kunnen doorgaan.

Tusschen de theologie eenzijdig en de overige wetenschappen anderzijds bestaat een wederzijdsche afhankelijkheid.

En zoolang de afhankelijkheid wederzijdsch is, kan er van overheersching geen sprake zijn.

Wordt wederkeerig de vrijheid gewaarborgd.

Immers, absolute onafhankelijkheid zoekt men in deze wereld overal tevergeefs.

De wereld der wetenschap maakt daarop geen uitzondering.

Zoo zullen dan de hypothesen, waarvan de beoefenaar der Calvinistische wetenschap uitgaat, in overeenstemming moeten zijn met de beginselen, welke de Schrift hem biedt en hij door zijn belijdenis aanvaard heeft.

Anders zou hij geen harmonisch mensch zijn, maar een Janus met twee aangezichten of een veelhoofd monster.

Toch is er een geval denkbaar — en dat moet nadrukkelijk worden voorbehouden — dat hij voor een oogenblik van een hypothese uitgaat, die niet strookt met zijn beginselen.

Daartoe is hij verplicht, wanneer hij de onhou-

baarheid van de ongeloovigewetenschap wil aantoonen.

Wanneer hij op die wetenschap immanente kritiek wil uitoefenen.

Dan neemt hij een hypothese dier wetenschap aan als zijn werkhypothese.

Met behulp van die werkhypothese rekent hij dan zulk een wetenschap na.

Hij spoort de denkfouten op, door haar gemaakt.

Hij wijst op de inkonsekventies, door haar be-

gaan.

Hij laat zien, hoe zij telkens weer iets onbewezen als vaststaand aanneemt.

Zoo'n werkhypothese kan uitnemend dienst doen om het onbehulpene van de ongeloovige wetenschap in fel licht te stellen.

En meteen om de meerderheid der geloovige wetenschap te doen uitkomen.

Eenmaal mag het arbeiden met werkhypothesen nooit levenstaak worden.

Van enkel kritiek kan de wetenschap niet leven.

Reeds gaven we er enkele concrete voorbeelden van, hoezeer iedere wetenschap aan de Schrift is gebonden.

We willen er ten besluite nog een paar aan toevoegen.

Daar hebt gij de filologie als wetenschap van den menschelijken logos. Die kan eerst tot de fundamenteelen toe worden onderzocht, wanneer men voor zijn rekening neemt, dat de menschelijke logos rust in den Goddelijken Logos, dat de menschelijke logos er op is ingesteld om iets van den Goddelijken Logos te kennen, dat daarom de werkelijkheid bestaat in de realiseering van gedachten. Deze en nog talrijke andere beginselen maken den grondbouw uit voor een machtig systeem, waarmee geen ongeloovige wetenschap, al zou zij spekulatie en fantasie te hulp roepen, kan wedijveren.

Daar hebt gij de wetenschap der afzonderlijke talen. De geloovige beoefenaar gaat van het beginsel uit, dat al die talen verwant zijn, uit één taal zijn voortgekomen, omdat het menschelijk geslacht uit éénen bloede is gemaakt, dat daarna de eerste splitsing in de talen is gebracht door de straf Gods. Hij kan zich de moeite besparen om zich in een oerwoud in een kooi op te sluiten, om daar de geluiden der apen te bestudeeren in de hoop, dat hij op die wijze de eerste aanvangen van de menschelijke taal zal kunnen vaststellen.

Daar hebt gij de geschiedeniswetenschap. Het van waar? waardoor? en waartoe? der historie zijn in de Schrift gegeven. Zie Aristoteles reeds, dat het doel het wezen bepaalt, zoo bepaalt de Schrift door deze gegevens de idee der geschiedenis. Ook leert zij, dat na de zonde door de geschiedenis twee lijnen loopen: die der ontwikkeling en die der ontfaarding. Mag de geschiedenis niet opgaan in een konstateeren van feiten, maar heeft ze die ook in onderling verband te zetten en te waardeeren, te beoordeelen als ontwikkeling of ontfaarding, zoo heeft men den maatstaf daarvoor weer aan de Schrift te ontleenen. Verschijnselen als Romanisme, Calvinisme, Fransche Revolutie, Restauratie, Liberalisme, Schoolstrijd, Bolsjevisme zullen door den Calvinistischen historicus heel anders beoordeeld worden dan door een Roomsche of een Sociaal-Demokraat.

Daar hebt gij de wetenschap van de psychologie. De Calvinistische psychologie kent het probleem substantialiteit (de ziel als substantie) of aktualiteit (de ziel als verzameling van innerlijke acties) niet. Zij heeft als beginsel de substantialiteit. Ook eischt haar beginsel een wezenlijk verschil aan te nemen tusschen ziel en lichaam. De ziel is geestelijk. Het lichaam stoffelijk. Nog een voornaam beginsel is de onsterfelijkheid (in den zin van eeuwig voortbestaan) van de ziel. En zoo zijn er nog vele andere principia.

Daar hebt gij de rechtswetenschap. De idee van het recht, van de straf, van het gezag, van de overheid, van de maatschappij worden bepaald door de beginselen, rechtstreeks aan de Schrift ontleend.

Wij stipten slechts hier en daar wat aan.

Dit alles is voor bredere uitwerking vatbaar. Natuurlijk kan geen afgerond stel van beginselen worden gegeven.

Een waschlijst is er niet van saam te stellen. Dat kan van het organische nimmer.

Toch zal onze bedoeling duidelijk zijn.

Ook kan de bestudeering der Schrift met het oog op de beginselen nimmer rusten.

Telkens zullen er nieuwe worden ontdekt.

Wel heeft men er zich angstvallig voor te hoeden, dat men geen beginselen in de Schrift inlegt.

De vooropgezette bedoeling om een bepaalde stelling, die men gaarne als beginsel zou huldigen, in de Schrift terug te vinden, heeft al heel wat kwaad gebrouwen.

Men vergete niet, dat de Schrift is geschreven in de taal van het volk en niet van de wetenschap.

Daarom is nauwkeurige onderscheiding noodzaak. Met nadruk herhalen we, dat de beginselen het empirisch onderzoek niet in den weg staan.

Ook kunnen we niet nalaten te verwijzen naar het begin van deze artikelenreeks, dat in den weg van deductie of afleiding uit de beginselen nooit

de werkelijkheid tot in details kan worden gekonstrueerd.

Voorts beelde men zich niet in, dat de Calvinistische wetenschap ooit af zal zijn.

Noch met de studie der beginselen, noch met het empirisch onderzoek komt men ooit gereed.

Wij kennen ten deele.

Dat geldt ook van de wetenschap.

Dat zal blijven gelden tot op den dag, dat Christus komt om alle dingen nieuw te maken.

Maar zoolang er ware wetenschap zal worden beoefend, zal ook de Schrift de bron harer beginselen zijn.

HEPP.

UIT DE SCHRIFT.

De troost van Christus' voorbede.

Ik ben niet meer in de wereld, maar deze zijn in de wereld. En ik kom tot U, Heilige Vader, bewaar ze in Uw Naam, die gij mij gegeven hebt, opdat zij één zijn gelijk als wij. Joh. 17:11.

Zoo sprak de Heiland in het hooge priesterlijk gebed, eer hij de verschrikkingen van Gethsémané en het lijden van Golgotha tegenging.

Hoe hebben wij dit woord te verstaan?

Wij zouden zeggen: Jezus was juist wel in de wereld en zou dit, op smartelijke wijze, maar al te duidelijk in den aanstaanden lijdensnacht gaan ervaren. De verklaring dezer schijnbare tegenspraak ligt in het feit, dat Jezus Zijne oogen naar den hemel heeft opgeheven en in de krachtigste gemeenschap met den Vader staat. Nu ziet Hij het lijden als slechts één voetstap naar de heerlijkheid.

Als Middelaar houdt Hij zich aan 's Vaders belofte vast. In die belofte is Hij het lijden reeds te boven en zegt hij: ik ben niet meer in de wereld. Zoo moeten ook wij over den afgrond van lijden en druk, van duisternis en dood triumphtelijk heen zien, om het heil onzes Gods vast te grijpen, zooals het in Zijne belofte vastligt.

Ik ben niet meer in de wereld, maar deze zijn in de wereld — is het niet als zien we Jezus, terwijl Hij Zijn oogen heeft opgeheven naar Zijn Vader in de hemelen, de hand uitstrekken naar Zijne discipelen om de hoede des Heeren over hen in te roepen.

Straks is Hij niet meer in de wereld.

Doch zij wel.

Zij blijven achter.

Zonder Hem.

Alleen.

En als nu iemand wist wat dat beteekende: in de wereld te zijn als discipelen van den Heiland, dan was het deze voorbedende Hoogepriester.

Zij bleven achter, als schapen in het midden der wolven, als zwakken te midden der vijanden. De aanvallen des Satans, de verleiding der zonde, de strijd tegen het eigen vleeschelijk begeeren zou hun niet bespaard blijven. Voor het oog van hun Meester is dat alles niet verborgen. Hij weet het.

Zoo weet uw Heiland ook van u, mijn broeder en zuster, wat het voor u is in de wereld te zijn.

Geloof gij het wel, dat gij alleen door Zijn voorbede kunt bewaard blijven?

Dit is onze troost, in druk ons toegelegd.

Wij zijn in de wereld.

Bedreigd door water en vuur, door gevaren zonder tal. Jezus is heengegaan; schijnbaar zijn we schapen, die hun Herder verloren hebben en nu eenzaam dwalen.

Alles hangt hier echter af van de vraag: waar is onze Heere heengegaan?

Wij kunnen niet volstaan met te wijzen op Zijn kruis en graf.

Dat doet de wereld.

Wij moeten hooger opzien.

Hij is heengegaan tot den Vader.

Zelf heeft Hij het, scheidend van Zijne jongeren, uitgeroepen, als een jubelkreet over den afgrond des doods heen: Vader, ik kom tot U.

Welnu — daarin ligt voor de geloovigen de grond hunner hoop. Onze Heiland is gezeten aan 's Vaders rechterhand. Hij is ons ten goede daar. Hij blijft er onze Voorbidder. Vandaar uit deelt Hij de hemelsche gaven mee. Hij regeert ons door Zijn Woord en Geest.

Hij beschermt in het bangst gevaar.

Hij bepleit er ook de belangen Zijner duurgekochte Kerk bij Zijnen getrouwen Vader.

„Heilige Vader” — zoo vraagt Hij, „bewaar ze in Uw Naam, die Gij mij gegeven hebt”.

Hij gaat tot den Vader terug, maar de Zijnen blijven achter in de vijandige, boze wereld.

Zoolang Christus in de wereld was, bewaarde Hijzelf ze op bijzondere wijze.

Niemand uit hen is verloren gegaan.

Zij zijn immers de geveenen des Vaders.

Hij heeft hun den Naam Zijns Vaders goopenbaard.

Zij hebben die Openbaring, die waarheid, het Woord Gods, die verklaring van 's Heeren eeuwig raad en wil tot verlossing van zondaren, geloovig aanvaard.

O, dat de Vader hen dan nu in dien heiligen Naam beware.

De Vader
En Hij v
in onzen
Die verk
wordt doo
zondere w
Soms is
nood en
zijn Hooge
Maar oo
het blijft
hoort.
De scho
kinderen G
een zijn, c
van hooger
Dan wo
Dan wo
Allereers
hemel.
Maar vo
Zijn licha
En een
nutte en t
lig en me

Leerpe:

De S
vast: I
de men
de uitte
in bet l
leving;
naamde
Zij de
ma een
Zij dr
het leen
te nem
geschied
Wanne
een Hol
en niet
er wel
Een d
onze Ne
deelen
gepast.
Kerken
meenden
landen
liegen.
Een i
meer o
dat men
kerkelijk

Wat nu
van Kalam
de klacht
vroeger S
Destijds
ma, die he
maakt.

In Neder
spoedig zij
Trouwens
wel predika
Hun wen
Nu dreve
gevoelen n
Zij sprake
was geen
Enthoesia
den niet.

Van ween
Het gevo
ven dier pr
Ds Bulle
Maar hij
Ds R. kwal
Merkwaar
van de voo
Zijn vurig
Dat toon
Daartegen
steekt de l
mayzoo teg
Danhof sch
gebruikt. E
belijdenis
ven die nie
uit hun am
vermaning

Toegeston
tweeërlei ge
Verschille
daarvan ge
Het heeft
te zetten.
Dat het p
spreekt van
Maar wij
souden een
daartoe bij
Al hebber
zoo zou he
der Chr. G

orden gekon-
t de Calvinis-
nôch met het
gereed.
ng, dat Chris-
ken.
zal worden
on harer be-
HEPP.

de.
ereld, maar des-
n tot U, Heilige-
aan, die gij mij
in gelijk als wij
Job. 17:11.
riesterlijk ge-
theiseman en
taan?

st wel in de
eijze, maar al-
msnacht gaan
te tegenspraak
gen naar den
ruchtigste ge-
t ziet Hij het
e heerlijkheid.
s Vaders be-
ijden reeds te
in de wereld
nd van lijden
riumphantelijk
ast te grijpen.

naar deze zijn
en we Jezus
ren naar Zijn
strekken naar
eren over hem
teld.

t betoekende.
elen van den
lende Hooge-

met midden der
vrijanden. De
der zonde, de
begeeren zou
oog van hem.
Hij weet het,
mijn broeder
de wereld

loor Zijn voor-
oegelegd.

gevaren zonder
zijn we scha-
en en nu een

vraag: waar is
wijzen op Zijn

Zijne jongeren
len afgrond der

geloovigen de
is gezeten aan
en goede daat-
ar uit deelt Hij
eert ons door

aar.
Zijner duurzame
Vader.

ij, „bewaart ze
en hebt”.
naar de Zijner
e wereld.

was, bewaarde
aan.

s Vaders.
Vaders geopen-

waarheid, het
eoren eeuwigen
daren, geloof

n dien heiligen

De Vader heeft die voorbede verhoord.
En Hij verhoort haar nog, als Christus voor ons
in onzen strijd om deze bewaring vraagt.
Die verhooring van Jezus' volmaakte voorbede
wordt door de Kerk op aarde ook wel op bij-
zondere wijze ervaren.
Soms is dat zóó duidelijk, dat de geloovige in
nood en druk zelf bewust die voorbede van
zijn Hoogepriester geniet.

Maar ook al is dit een heel bijzondere genade,
het blijft waar, dat de Vader den Zoon altijd
hoort.

De schoonste vrucht daarvan is deze, dat de
kinderen Gods één zijn, gelijk de Vader en de Zoon
één zijn, dat wil zeggen, in diezelfde betrekking
van hogere liefde en gemeenschap.

Dan wordt het ervaren: één lichaam is het.
Dan wordt gemeenschap der heiligen geoefend.

Allereerst met ons verheerlijkt Hoofd in den
hemel.

Maar voorts ook met elkander, als leden van
Zijn lichaam op aarde.

En een ieder weet zich schuldig, zijn gave ten
nutte en ter zaligheid der andere lidmaten gewil-
lig en met vreugde aan te wenden.

F. C. M.

KERKELIJK LEVEN.

Leergeschieden in de Chr. Ger. Kerk in Amerika.

V.

De Synode van Kalamazoo stelde drie punten
vast: 1. er is een gunstige gezindheid Gods jegens
de mensheid in het algemeen, en niet alleen jegens
de uitverkorenen; 2. er is een betuiging der zonde
in het leven van den enkelen mensch en in de samen-
leving; 3. ook de onwedergeborenen kunnen zooge-
naamde burgerlijke gerechtigheid doen.

Zij deed tot de predikanten H. Danhof en H. Hoekse-
ma een vermaning uitgaan.

Zij drong er bij professoren en predikanten op aan
het leerstuk van de algemeene genade in nadere studie
te nemen en te bespreken in prediking, lezing en
geschrift.

Wanneer de besluiten der Synode heel nuchter door
een Hollandschen kerkrechtelijken bril worden bekeken
en niet getoet op de bijzondere omstandigheden, rijzen
er wel bedenkingen.

Een dier bijzondere omstandigheden brengt men, dat
onze Nederlandsche Kerkenordering niet in alle onder-
delen op Amerikaanse toestanden kan worden toe-
gepast. Op den duur zal het wenschelijk zijn een
Kerkenordering samen te stellen, waaraan de Gerefor-
meerden Kerkrechtelijke beginselen, welke voor alle
landen en voor alle tijden gelden, moeten ten grondslag
liggen, maar die een eigen Amerikaansch cachet draagt.

Een andere is deze, dat de Amerikaansche geest
meer op incidentele beslissingen is aangelegd, dan
dat men vaste lijnen volgt, waar echter een gezond
kerkelijk leven niet buiten kan.

Wat nu speciaal de besluiten van de Synode
van Kalamazoo aangaat, is van verschillenden kant
de klacht geuit, dat ze niet in de lijn bleven van
vroegere Synodale besluiten.

Destijds had men b.v. in het geval van Ds Bul-
tma, die het chiliastisme voorstond, korte metten ge-
maakt.

In Nederland zou deze kwestie stellig niet zóó
spoedig zijn afgehandeld.

Trouwens, wij hebben hier in onze kerken ook
wel predikanten gehad met chiliastische neigingen.

Hun werd echter niets in den weg gelegd.

Nu dreven zij, dat moet er aan toegevoegd, hun
gevoelen niet op de spits.

Zij spraken ze uit, maar van eigenlijke propaganda
was geen sprake.

Enthousiasme waren zij op dit punt in hun optre-
den niet.

Van weerskanten ging men met kalmte te werk.

Het gevolg was, dat deze kwestie met het ster-
ven dier predikanten nagenoeg ophield te bestaan.

Ds Bulstma daarentegen propageerde wel.

Maar bijzonder snel greep ook de Synode in en

Ds B. kwam buiten de kerk te staan.

Merkwaardig is het, dat Ds Hoeksema daarbij een

van de voornaamste gangmakers was.

Zijn vurig temperament dulde geen uitstel.

Dat toonde hij evenzeer in de zaak-Janssen.

Daar tegenover, zoo luidt het bezwaar van velen,
steekt de handelwijze van de Synode van Kala-
mazoo tegenover Ds Hoeksema met zijn collega

Danhof scherp af. Met hen wordt alle clementie

gebruikt. Er worden afwijkingen van Schrift en

belijdenis bij hen gekonstateerd. Maar zij behoe-
ven die niet te herroepen. Nog minder worden zij

mit hun ambt ontzet. Zij komen er alleen met een

vermaning af.

Toegestemd moet worden, dat hier inderdaad

tweeërlei gedragslijn is gevolgd.

Verschillende psychologische verklaringen worden

daarvan gegeven.

Het heeft geen zin die voor onze lezers uiteen

te zetten.

Dat het persoonlijk element hierbij niet ontbreekt,

sprekt vanzelf.

Maar wij hebben geen behoefte om over per-
sonen een oordeel te vellen, gesteld al, dat we

daar toe bij machte waren.

Al hebben wij iets van die wasch zien wassen,

zoo zou het ons niet voegen, die buiten het huis

Wat ongetwijfeld bij de Synode heeft voorgezeten
is voorzichtigheid.

De voorzitter van de Synode, Ds I. van Dellen,
van Denver, met wien wij het genoegen hadden van
nabij kennis te maken en die ons tot de stad der
Mormonen vergezelde, is iemand van groote levens-
wijsheid en bijzondere bezadigdheid.

Het profijt van de Chr. Ger. Kerk stond bij hem
geheel en al op den voorgrond.

Vóór ik naar Amerika ging, had ik den wensch
uitgesproken, dat de zaak van de predikanten Hoek-
sema en Danhof of wat ongeveer hetzelfde is, de
kwestie der algemeene genade, naar een commissie
zou worden verwezen, die het geschil in studie zou
nemen, met een breed rapport op de volgende Sy-
nodde zou komen en er alzoo een rijp besluit
zou worden genomen. Ik voedde de hoop, dat men
door gedachtewisseling met de afwijkende broeders,
hen van hun eenzijdigheid zou kunnen overtuigen.
Meer dan een hoop was dit niet. Want zekerheid
had ik natuurlijk niet. Ik ging daarbij uit van de
ervaring, dat samenspreking in besloten kring
meestal veel meer uitwerkt dan openbare behan-
deling. Ons eigen kerkelijk leven bewijst trouwens,
hoe heilzaam een commissie vaak werkt. Men
denke slechts aan de leergeschieden ten onzent,
waarover de Synode van Utrecht in 1905 een be-
slissing nam, die den vrede in onze kerken heeft
hersteld.

Ook na mijn bezoek aan Amerika vraag ik mij
nog telkens af, of dit toch niet de beste weg ware
gewees.

Maar natuurlijk, dan zou de tegenstelling tusschen
de handelwijze van vroegere en van deze Synode
nog sterker zijn geweest.

Ontvreemding ware daardoor niet voorkomen.

Alleen zou misschien na een paar jaar wach-
tens, gedurende welke den predikanten Danhof en Hoek-
sema het zwijgen over deze dingen werd opgelegd
en eveneens anderen werden geraaden om deze pun-
ten niet aan te roeren een betere stemming voor
bezonken oordeel zijn verkregen. En niet onmo-
gelijk zou de kwestie van de algemeene genade
zelf, die nog heel wat studie vereischt, een goede
schrede voorwaarts hebben gedaan.

Evenwel, de Synode had geen enkele oplossing
kunnen bedenken, die volkomen bevrediging zou
hebben gewekt.

Zij bewandelde een middelweg.

En gelijk het daarbij gemeenlijk gaat, ontbrandde
nu het vuur der kritiek van twee kanten.

De hoop der daarop gevolgde gebeurtenissen be-
wijzen, dat de kerk in een impasse was gekomen.

De nieuwe Leidsche Vertaling.

II.

De Leidsche vertalers schudden ook bij het bespreken
van de afzonderlijke bijbelboeken alle heilige schuchter-
heid en ontzag voor den bijbel af.

Zoo lichten zij in de Inleiding den bijbelezer over de
profetische boeken aldus in: „Om hen te verstaan
moeten wij echter in het oog houden, dat met deze
boeken hetzelfde is geschied als met de hierboven
besproken: ze zijn één of meermalen omgewerkt, uitge-
werkt, uitgebreid naar de behoeften of wenschen van
later tijd. Het meest is dit geschied met het boek
dat Jesaja heet. Niet alleen behoort 49-60 er niet bij
— wellicht is het er bij vergissing aangehecht — maar
ook van de eerste negen en dertig hoofdstukken dag-
teekenen verscheidens uit een tijd, die eenwen ligt na
dien van den grooten profet. Ook de werken van
Amos, Jeremia en Zacharia hebben veel wijzigingen
ondergaan. In den tijd, toen het profetisme uitstierf,
werd het raadzaam geacht, wat men te zeggen had,
te dekken met het gezag van een beroemd man uit den
ouden tijd, het publiek vertrouwd niet, dat Jahwe tot
tijdgenooten sprak.”

Misschien vraagt men: hoe weten zij dat allemaal 2007
Daarop moet geantwoord: volkomen miskenning van
het profetisme dwingt er hun toe zulke sprongen te
maken.

Want van een voornaam kenmerk van het profetisme:
de toekomst aanzeggen, willen zij niet hooren.

Zij aanvaarden het wonder in het profetisme niet.
Daarbij stellen zij zich nog geheel op het stand-
punt der oude Schriftkritiek, dat volgens exegeten van
de hedendaagsche linkerzijde verouderd is.

Een muf konservatisme komt u uit deze beschouwin-
gen tegen.

Wij sparen onzen lezers hun oordeel over de Evan-
gelien.

Alleen moeten we even aanhalen het wonderlijke
verwijf van hen, de Schriftverschoorders, tot Lukas
gericht: „Voor ons, die gaarne den oorsprong van het
christendom goed zouden willen kennen, ware het te
wenschen, dat Lucas, die blijkbaar uit oude bescheiden
putte, meer eerbied had gehad voor hetgeen hij
daarin las en zich minder had beijverd om in den
vorm van verhalen te prediken, wat hij voor de gemeen-
ten zijner dagen heilzaam achtte.”

De door ons gespatieerde woorden zijn tekenend.

Men moet maar durven!

Bepaald heiligscheunend is hun konklusie, waarin

ik weder enkele uitdrukkingen spatieër.

Ziehier de voornaamste trekken der wordings-
geschiedenis van den Bijbel, het boek, dat van geslacht

tot geslacht als Heilige Schrift geëerd, vooral onder
Protestanten in ruime mate zegen aanbrengt, maar som-
wijlen groote schade aanricht, wanneer zij
die het gebruiken, de vermaning vergetend alle dingen
te onderzoeken en het goede te behouden, hun verstand
en hart gevangen geven niet aan God, maar aan het
boek, waarvan zij meenen, dat het zijn volledige open-
baring bevat. De Bijbel is een verzameling van boeken
van zeer onderscheiden gehalte: hoogen laag, heil-
rijk en verderfelijk is daarin dooreengemengd.
Zelfe waar de heerlijke figuur van Jezus ons voor
oogen wordt gesteld, moeten wij de ons door God
geschoonken gave gebruiken te onderscheiden tusschen
goed en kwaad, waar en onwaar.”

Ergerlijk, nietwaar?

En zulke menschen worden soms boos, wanneer ge
hen voor ongeloovigen houdt!

Hoe komen zij er toe zulk een lektuur onder het
publiek te brengen.

Is het van hun standpunt gezien niet immoreel het
lage, het verderfelijke, het schadelijke, het kwade, het
onware te vertalen en te populariseeren?

Hadden zij, inplaats van een beroep te doen op het
onderscheidingsvermogen van den lezer, niet beter alleen
het goede, heilrijke enz. kunnen overzetten?

Men zou er benieuwd naar zijn, wat zij dan hadden
overgehouden.

Een volgend maal over de vertaling zelf.

Welkome inlichting.

Door een broeder uit Naaldwijk worden ons eenige
inlichtingen gezonden aangaande telefoons, die van de
kerk naar de woningen der thuiszittenden door middel
van de rijkstelefoon zijn aangelegd.

Zij zullen waarschijnlijk menigeen interesseeren.

Uit „De Reformatie” is mij gebleken, dat U zich
zeer interesseert voor de kerktelefoon. Dit geeft mij
vrijheid om U iets hierover mede te deelen.

Voor zoover mij bekend, is Naaldwijk nog de eenige
plaats in ons land, waar men door verbinding met
rijksdraden op de telefoon voor hardhoorenden in
de Geref. Kerk de zieken en ouden van dagen (op
heden een vijftal) in staat stelt om zonder eenige
inspanning den Dienst des Woords te volgen.

Ik zelf ben ook aangesloten en kan niet anders
zeggen: het is schitterend! Het is mij alsof ik in de
kerk aanwezig ben. Zoowel domine als voorlezer zijn
letterlijk te volgen. Ik en met mij al degenen, die
aangesloten zijn, genieten weer van de bediening
des Woords, van gebed en psalmgezang.

Niet genoeg kan er op aangedrongen worden om
op deze manier plaatselijk aan te sluiten. Men hoort
den welbekenden domine en voorlezer, het welbekende
orgel, niets is vreemd, in gedachten ziet men alles.
Wanneer domine bidt, dan ziet hij zijn luisteraars en
bidt ook voor hen; wanneer hij spreekt, dan gevoelt
hij contact met zijn behoeftige gemeenteliden.

Er is hier ter plaatse een commissie benoemd en
samengesteld, welke als uitvoerder van den kerke-
raad optreedt. Komt er bij den kerkeraad een aanvraag
om aansluiting binnen, dan is de commissie er om
zulk een aansluiting op z'n voordeligst uit te voeren.
Degenen die het betalen kunnen betalen alles zelf;
zij, die het niet betalen kunnen, worden geholpen.

Denkelijk wordt er een fonds gevormd, waaruit
deze aansluitingen voor minvermogenenden betaald
worden.

De buitenleiding wordt van rijkswege aangelegd
en kost het eerste jaar 7 gulden (= f4 aanlegkosten +
f3 voor het gebruik) en vervolgens f3 per jaar. Beide,
aanlegkosten en de kosten voor het gebruik, wor-
den berekend per 100 Meter; gedeelten van 100 M.
worden voor volle 100 M. gerekend. De binnenleiding
moet particulier aangelegd worden, dit gaat heel een-
voudig, zooals nu hier ter plaatse gaat het door mid-
del van voornoemde commissie.

Het is als volgt hier te Naaldwijk toegegaan: Er
wordt eerst een hoofdleiding aangelegd. Vanaf die
hoofdleiding worden de verschillende zijtakken aange-
bracht naar de personen die aangesloten moeten wor-
den. Zoodat, als iemand de telefoon niet meer noodig
mocht hebben, deze aansluiting gemakkelijk zonder
stoornis voor andere aangeslotenen kan vervallen.
Alles bij elkaar genomen kan ik niet anders zeggen
als dat de kerktelefoon de beste en goedkoopste en
alzoo de aangewezen weg is om de zieken en be-
hoeftigen te doen genieten van den Dienst des Woords.
Het eenigste wat onze kerkeraaden te doen hebben
is, dat zij aan het plaatselijk post- en telegraafkan-
toor de rijksregeling betreffende de kerktelefoon aan-
vragen; zij komen dan vanzelf wel verder en kunnen
de zaak regelen zooals zij zelf het verkieslijkst achten.

Hier hebben we concrete gegevens, welke ons totaog toe
ontbraken. Zelfs worden er prijzen genoemd. We zijn
er den schrijver dankbaar voor.

Zijn ervaring is zeer bemoedigend.

Wordt diezelfde ervaring algemeen opgedaan, dan
is zulk een telefoon ver te prefereren boven de radio.
Men leeft met de plaatselijke kerk geheel mee, ook
wanneer men verhinderd is om onder de bediening
des Woords te komen.

Ook wanneer er andere vergaderingen in de kerk
worden gehouden, kan men van zijn ziekbed alles be-
luisteren.

De kosten zijn niet onoverkomelijk.

Kerkrechtelijke bezwaren doen er zich niet bij voor.
Men mag zich dan ook wel honderdmaal bedenken
vóór men één kerk als radio-uitzendstation voor het
gehele land inricht.

Aan de kerk van Naaldwijk mag de eer niet worden
onthouden, deze zaak zoo degelijk en energiek te heb-
ben aangepakt.